

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**76-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

ТОМ 1

14 травня – 23 травня 2024 р.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

За півтора року повномасштабного вторгнення кількість українців з інвалідністю зросла на 300 тисяч. Раніше в Україні проживало 2,7 млн людей з інвалідністю, а тепер цей показник сягнув 3 мільйонів [1].

На думку міністерки соціальної політики Оксани Жолнович, Україна потребує більше фахівців з реабілітації, різних центрів і відділень, які б допомагали людям з травмами відновлювати функціональність.

Російсько-українська війна характеризується значною кількістю мінно-вибухових травм (як військовослужбовців, так і цивільних осіб), наслідком яких часто є ампутація однієї чи кількох кінцівок, пошкодження хребта, інші травми, що впливають на мобільність людини.

Не заперечуючи важливість соціально-психологічної реабілітації [2], слід підкреслити, що саме реабілітація вищезгаданих категорій пацієнтів потребує специфічного обладнання та спеціальних будівель – реабілітаційних центрів. Після отриманої травми термін лікування людини в військовому госпіталі чи цивільній лікарні обмежений. Після стабілізації стану пацієнта, коли його життя вже нічого не загрожує і подальше погіршення стану здоров'я зупинено, його немає сенсу тримати в стаціонарі. Проте процес повернення до відносно повноцінного життя потребує кваліфікованої медичної допомоги, яку можна отримати у спеціалізованому закладі – реабілітаційному центрі.

Розвиток мережі подібних центрів передбачено і Національною програмою відродження України «Модернізація системи охорони здоров'я» [3].

У чинних нормативних документах України [4] процес реабілітації пропонується проводити у реабілітаційних відділеннях стаціонарів. Створення спеціалізованих реабілітаційних центрів є адекватною відповіддю на виклики часу, коли слід забезпечити наближення місця реабілітації до місця проживання.

Ознакою уваги суспільства до розвитку даного типу будівель є тема минулорічного конкурсу студентських робіт STEEL FREEDOM, який проводиться під патронатом компанії «Метінвест» – «Створення проєкту реабілітаційного центру для військовослужбовців та ветеранів війни в м. Житомир».

Завдання на конкурсне проектування, розроблене на основі складеного медиками медичного завдання, дає уявлення про функціональний склад подібного типу об'єктів, яким він уявляється зараз. Передбачається, що до складу подібного центру може входити палатний блок для пацієнтів (призначений для пацієнтів, стан здоров'я яких вимагає стаціонарного лікування, або ж для пацієнтів, що живуть занадто далеко від реабілітаційного центру, щоб регулярно його відвідувати). Передбачаються 1- та 2-місні палати, причому передбачена можливість розміщення в двомісних палатах пацієнта разом із родичем або іншою близькою людиною. Кількість місць у стаціонарі приблизно дорівнює розрахунковій кількості відвідувачів, які відвідують реабілітаційний центр щодня, перебуваючи там по кілька годин (аналог поліклініки). Також до складу центру входить рецепція, кабінети спеціалістів (близько 15), діагностичний блок (з МРТ, рентгенівським апаратом і т.д.), басейном для оздоровчого плавання, приміщення грязелікування, електрофізіотерапії, приміщення для занять лікувальною фізкультурою. Передбачається їдальня, кількість місць у яких має бути не менше кількості місць у стаціонарі, можливе розміщення буфету (кафетерію) для амбулаторних відвідувачів. Обов'язковим елементом центру є споруда цивільного захисту (сховище або протирадіаційне укриття), кількість місць у якому має дорівнювати чисельності місць у стаціонарі, кількості працівників та розрахунковій денній кількості відвідувачів.

Зарубіжний досвід проектування подібних центрів [6] може бути застосований в Україні лише частково, з огляду на значно меншу кількість їх пацієнтів.

Література

1. Барсукова О. За півтора року кількість людей з інвалідністю в Україні зростає на 300 тисяч – Мінсоцполітики // *Українська правда. Життя*. 19 вересня 2023 р. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/09/19/256633/> (дата звернення: 26.04.2024).
2. Шкляр С.П., Вороновський І.В. Проблеми архітектурного формування центрів соціально-психологічної реабілітації // *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2023. Вип.65. С. 271-281. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.65.271-281>
3. Національна програма «Модернізація системи охорони здоров'я» // *Відродження України*. URL: <https://recovery.gov.ua/project/program/upgrade-healthcare-system> (дата звернення: 26.04.2024).
4. ДБН В.2.2-10:2021. Заклади охорони здоров'я. Основні положення. [Чинні від 2023-03-01]. Вид. офіц. К.: Мінрегіон України, 2022. V, 67 с.
5. Галерея проєктів STEEL FREEDOM 2023 // STEEL FREEDOM. URL: https://steelfreedom.ua/ua/gallery_of_projects/ (дата звернення: 26.04.2024).
6. Center for People with Disabilities ASPAYM ÁVILA / amas4arquitectura // *ArchDaily*. URL: https://www.archdaily.com/907249/center-for-people-with-disabilities-aspaym-avila-amas4arquitectura?ad_source=search&ad_medium=projects_tab